

Emilia Barej

ZNACZENIE WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W BUDOWANIU KONKURENCYJNOŚCI MIAST (NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH MIAST WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO)

THE IMPORTANCE OF PROPERTY EXPENDITURE IN BUILDING THE CITIES COMPETITIVENESS (AN EXAMPLE OF CHOSEN CITIES FROM WEST POMERANIAN PROVINCE)

Zakład Finansów, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
ul. Klemensa Janickiego 31, 71-270 Szczecin, e-mail: Emilia.Barej@zut.edu.pl

Summary. The study underlines the importance of the property expenditure in building the competitive advantage of the cities. The article examines a disbursement of assets in the cities and county municipalities and urban-rural areas in the years 2004–2009 in Poland. The aim of the article is to compare investment expenditure of six cities in West Pomeranian province. The study involves Szczecin, Koszalin, Świnoujście, Stargard, Szczecinek and Kołobrzeg. The survey includes statistic data from 2004 to 2009. In this article the grades method and the comparison of cities expenditures per capita is used. As the result of the studies we can see that spending money is on the highest level in Świnoujście. The expenditures per capita are 2-fold higher in this city than in the Szczecin.

Słowa kluczowe: atrakcyjność turystyczna, intensywność ruchu turystycznego, skalowanie wielowymiarowe.

Key words: intensity of tourist traffic, multidimensional scaling, tourist attraction.

WSTĘP

Konkurencyjność jest ujmowana nie tylko w znaczeniu mikroekonomicznym lub makroekonomicznym, dotyczy ona również gospodarek regionalnych i lokalnych, zarówno na poziomie podmiotów gospodarczych, państw, jak i jednostek samorządu terytorialnego. Jednostki samorządu terytorialnego konkurują między sobą o pozyskiwanie przedsiębiorstw, turystów, mieszkańców. Za ważne uznaje się więc podjęcie działań mających na celu zwiększenie potencjału konkurencyjnego obszaru i poprawę pozycji konkurencyjnej poprzez tworzenie warunków do zwiększenia efektywności już zainwestowanego kapitału oraz jego przyciąganie na słabo zainwestowane obszary. Celem artykułu jest zbadanie wydatków majątkowych wybranych miast województwa zachodniopomorskiego w aspekcie ich wpływu na konkurencyjność tych miast.

KONKURENCYJNOŚĆ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Miasta są siłą napędową gospodarki, ponieważ przyciągają inwestycje i tworzą miejsca pracy. Odgrywają one główną rolę w jej prawidłowym funkcjonowaniu. Miasta mają określone uwarunkowania, zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne, kształtujące ich konkurencyjność. Transformacja systemu społeczno-gospodarczego w Polsce całkowicie zmieniła uwa-

runkowania wewnętrzne i zewnętrzne kraju. Przeobrażenia rynkowe ujawniły potrzebę lepszego dostosowania struktur gospodarczych do coraz bardziej wymagającej konkurencji (Klamut 2008). Tak więc we współczesnym otoczeniu społeczno-gospodarczym podstawą działań stało się konkurowanie, rozpatrywane zarówno na poziomie podmiotów gospodarczych jak i otoczenia, w którym one funkcjonują. Otoczenie jest w dużym stopniu kształtowane przez działalność samorządu terytorialnego. Z tego powodu konieczne jest podniesienie konkurencyjności gospodarek regionalnych i lokalnych przez m.in. unowocześnianie ich struktur pod względem technicznym i technologicznym (przemysłu, infrastruktury telekomunikacyjnej i komunalnej). Na potrzeby artykułu przyjęto definicję konkurencyjności regionu sformułowaną przez H. Godlewską-Majkowską: konkurencyjność regionu należy utożsamiać ze zdolnością konkurowania regionu na rynku inwestycji (np. krajowym, międzynarodowym), czego miarą jest udział danego regionu w wolumenie inwestycji (wartości inwestycji) (Atrakcyjność inwestycyjna polskich regionów... 2008). Według H. Goryni i in. konkurencyjność miast jest pojęciem mniej ścisłym niż konkurencyjność produktu czy przedsiębiorstwa (Kompendium... 2009).

Z pojęciem konkurencyjności często utożsamiana jest atrakcyjność inwestycyjna. Niejednokrotnie jest ona traktowana jako synonim konkurencyjności. Na uwagę zasługuje definicja atrakcyjności inwestycyjnej opracowana przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, według której jest to zdolność skłonienia do inwestycji przez oferowanie kombinacji korzyści lokalizacji możliwych do osiągnięcia w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej (Atrakcyjność inwestycyjna regionów... 2010). Obszary oferujące optymalną kombinację czynników lokalizacji stwarzają zarazem najlepsze warunki do funkcjonowania przedsiębiorstw, czym przyciągają inwestorów. Z przytoczonych definicji wynika, że pojęcia te nie są tożsame, ponieważ pojęcie atrakcyjność inwestycyjna jest pojęciem szerszym, zatem przez konkurencyjność można kształtować atrakcyjność inwestycyjną.

Miasta konkurują w celu pozyskania nowych, stymulujących rozwój regionalny, elementów systemu społeczno-gospodarczego w postaci inwestycji prywatnych – przedsiębiorców, organizacji gospodarczych, subwencji i innych form wsparcia z budżetu centralnego, środków pomocowych Unii Europejskiej i innych organizacji międzynarodowych, przyciągania mieszkańców i turystów. Nowe podmioty gospodarcze są przede wszystkim źródłem nowych miejsc pracy. Ponadto stymulują procesy w otoczeniu przedsiębiorstw wyrażające się w ożywieniu ich działalności. Nie bez znaczenia są także wpływy do budżetu lokalnego z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych, od nieruchomości i środków transportowych. Nowe inwestycje to zatem zwiększona baza podatkowa. Społeczność lokalna, dzięki nowym miejscom pracy, ma także większą siłę nabywczą, co napędza gospodarkę lokalną przez tworzenie dodatkowego popytu (Nowak i Sikora 2005). Taki sposób rozpatrywania konkurencyjności miast wiąże się z występowaniem finansowych czynników konkurencyjności. Do głównych finansowych czynników konkurencyjności można zaliczyć:

- politykę inwestycyjną (efektywne gospodarowanie posiadanymi zasobami i środkami majątkowymi),
- źródła finansowania działań rozwojowych (zabieganie o środki z dotacji, kredytów, pożyczek, gwarancji, poręczeń, pozyskiwanie środków na rynku kapitałowym, możliwość absorpcji i skutecznego pozyskiwania środków z UE),

- instrumenty podatkowe,
- wydatki na promocję.

Za pomocą finansowych czynników konkurencyjności miasta mają możliwość wpływania na swoją pozycję konkurencyjną przez:

- właściwe kształtowanie polityki inwestycyjnej samorządu,
- pozyskiwanie bezzwrotnych środków zewnętrznych na finansowanie inwestycji,
- właściwe gospodarowanie mieniem komunalnym, zwłaszcza gruntami lokalnymi (w miarę możliwości pozyskiwanie nowych gruntów pod inwestycje),
- tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego obszaru, stałe polepszanie oferty inwestycyjnej samorządu,
- dbanie o nieustanny rozwój infrastruktury gospodarczej, przede wszystkim uzbrajanie terenów inwestycyjnych.

Realizacji tych zadań ma służyć gospodarowanie finansami. Determinuje ono rozwój innych dziedzin gospodarki miasta i jest wyrazem potencjału gospodarczego każdego podmiotu. Przez pryzmat finansów można całościowo ocenić funkcjonowanie miast i jego możliwości rozwojowych, a zarządzanie finansami musi być wkomponowane w strategię rozwoju. Finanse są podstawą realizacji zadań publicznych miast, dlatego tak ważne są wydatki publiczne.

WYDATKI MAJĄTKOWE POLSKICH MIAST W LATACH 2004–2009

Wydatki publiczne, a przede wszystkim wydatki majątkowe, są jednym z istotnych elementów rozwoju miast, a tym samym podnoszenia poziomu ich konkurencyjności. Wydatki majątkowe to wydatek istotny z punktu widzenia rozwoju danego obszaru. Według Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych obejmują one (Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych):

- wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego;
- wydatki inwestycyjne państwowych jednostek budżetowych oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki.

Na wydatki majątkowe, poza wydatkami inwestycyjnymi, składają się więc wydatki pozainwestycyjne. Wydatki majątkowe pozainwestycyjne są szczególnym instrumentem aktywizowania gospodarczego społeczności lokalnej lub regionalnej. Ponieważ jest to forma pomocy publicznej dla przedsiębiorstw, nie może być ona swobodnie stosowana (Miszczuk i in. 2007). Tego typu wydatki w 2009 roku stanowiły w budżetach gmin 2,5% wydatków ogółem, natomiast w miastach na prawach powiatu – 6,5% (Sprawozdanie z wykonania budżetu w 2009 roku, <http://www.mf.gov.pl/>, dostęp 1.12.2010 r.). Inwestycje jednostek samorządu terytorialnego to wydatki na zakup lub wytworzenie materialnych składników majątkowych, związanych z realizacją ustawowych zadań. Obejmują one działania z zakresu użyteczności publicznej i mają charakter niedochodowy. Można z nich wyodrębnić dwie grupy:

- inwestycje bezpośrednio służące poprawie poziomu życia mieszkańców,
- inwestycje umożliwiające prowadzenie działalności inwestycyjnej przez innych inwestorów.

W literaturze wydatki majątkowe są utożsamiane z wydatkami inwestycyjnymi, zaliczanymi do najbardziej efektywnych instrumentów oddziaływania na rozwój gospodarki gmin. Przedsięwzięcia inwestycyjne są bowiem wymierne, konkretne oraz ogniskują w swoim kształcie i przeznaczeniu kierunki przemian i cele do realizacji przez władze lokalne (Telka 2006).

Inwestycje samorządowe to przede wszystkim inwestycje infrastrukturalne, które cechuje: wysoka kapitałochłonność, ograniczona podzielność, długi okres realizacji oraz wysokie koszty przekraczające możliwości finansowe rocznego budżetu. Ich realizacja jest warunkiem wzrostu lokalnej bazy ekonomicznej oraz czynnikiem przyciągającym nowych inwestorów, co w dłuższym okresie prowadzi do wzrostu potencjału dochodowego budżetu (Marciniuk-Kluska 2008).

Inwestycje są takimi czynnikami konkurencyjności, na które władze lokalne mają wpływ, mogą je kształtować w czasie. Są one efektem świadomych działań, a ich stan może ulec zmianie w wyniku podejmowanych przedsięwzięć. Specyfiką wydatków inwestycyjnych jest to, że ich celem nie jest uzyskiwanie wymiernego zysku, lecz tworzenie fundamentu pod inwestycje prywatne, poprawa standardu i warunków życia mieszkańców oraz umożliwienie wypełniania przez władze lokalne zadań publicznych (Wołowicz 2005). Podsumowując znaczenie inwestycji dla miasta, należy zauważyć, że tworzą one klimat zachęcający do podejmowania inicjatyw gospodarczych, co wynika z następujących faktów (Bończak-Kucharczyk i in. 1998, Szromnik 2010):

- dobrze zaplanowane inwestycje powodują kolejne inwestycje (np. uzbrojenie terenów pod budownictwo przyciąga inwestorów budowlanych),
- inwestycje finansowane przez gminę dają pracę lokalnym firmom,
- spirala inwestycyjna tworzy lokalny rynek pracy, zapobiegając bezrobociu,
- inwestycje podnoszą standard życia mieszkańców,
- napływ kapitału finansowego,
- dodatkowe podatki, czynsze i opłaty dla budżetu lokalnego,
- generowanie dochodów w budżecie miasta, co wiąże się np. z ich eksploatacją, wykorzystaniem efektów inwestycji do prowadzenia działalności gospodarczej.

Służebna rola miast w stosunku do lokalnych społeczności wymaga realizowania inwestycji, które swoim zasięgiem dotrą do jak największej liczby mieszkańców. Należy także zwrócić uwagę na to, że podmiotami, które coraz częściej podejmują realizację inwestycji, są nie tylko miasta, lecz również podmioty zewnętrzne, świadome pozytywnych efektów takich działań, zarówno dla samego podmiotu, jak i dla mieszkańców miasta.

W tabeli 1 zaprezentowano wydatki ogółem, wydatki majątkowe gmin miejskich i miejsko-wiejskich oraz miast na prawach powiatów w Polsce, a także udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. Wydatki majątkowe w badanym okresie wynosiły średnio 20% ogółu wydatków w miastach położonych na terenie gmin miejskich i miejsko-wiejskich oraz w miastach powiatowych. Największy udział w wydatkach majątkowych gmin mają gospodarka komunalna, inwestycje budowy dróg i zakup taboru komunikacji miejskiej.

W tabeli 2 zestawiono wydatki ogółem oraz wydatki majątkowe w przeliczeniu na mieszkańca w gminach miejskich i miejsko-wiejskich oraz miastach powiatowych w latach 2004–2009.

Tabela 1. Struktura wydatków w gminach miejskich i miejsko-wiejskich oraz miastach na prawach powiatów w Polsce w latach 2004–2009

Wyszczególnienie	Rok					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Gminy miejskie i miejsko-wiejskie						
Wydatki majątkowe [tys. zł]	3 724 687	4 567 508	60 27 939	5 929 926	7 430 690	9 141 145
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem [%]	16,2	17,5	20,1	18,6	20,8	23,0
Miasta na prawach powiatu						
Wydatki ogółem [tys. zł]	32 136 737	36 491 231	41 237 450	45 877 113	51 172 389	56 201 086
Wydatki majątkowe [tys. zł]	4 709 631	5 890 477	8 198 992	10 326 674	11 634 399	12 913 591
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem [%]	14,6	16,1	19,9	22,5	22,7	22,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa, <http://www.mf.gov.pl/>, dostęp 1.12.2010 r.

Tabela 2. Wydatki ogółem i wydatki majątkowe w gminach miejskich i miejsko-wiejskich oraz miastach na prawach powiatów w Polsce w przeliczeniu na mieszkańca w latach 2004–2009

Wyszczególnienie		Rok					
		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Gminy miejskie i miejsko-wiejskie	wydatki ogółem [zł]	1579	1788	2045	2173	2447	2708
	wydatki majątkowe [zł]	255	313	411	405	508	621
Miasta na prawach powiatu	wydatki ogółem [zł]	2843	2497	3222	3594	4022	4428
	wydatki majątkowe [zł]	459	366	640	809	914	1017

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa, <http://www.mf.gov.pl/>, dostęp 1.12.2010 r.

Z zaprezentowanych danych wynika, że w badanym okresie wielkość wydatków majątkowych w gminach miejskich i miejsko-wiejskich przypadająca na jednego mieszkańca zwiększyła się 2,5-krotnie, z 255,30 zł do 621,90 zł. W miastach na prawach powiatu wielkość ta zwiększyła się ponad 2 razy. Może to świadczyć o tym, że władze miast stają się świadome konieczności inwestowania i starają się to realizować. Miasta przez politykę inwestycyjną wyznaczają zewnętrzne środowisko funkcjonowania przedsiębiorstw, które może być szansą lub zagrożeniem dla realizacji ich celów. Poziom infrastruktury technicznej i społecznej wpływa przede wszystkim na ofertę lokalizacyjną dla przedsiębiorców, a co za tym idzie, na możliwość rozwoju obszaru. Należy jednak pamiętać, że możliwości inwestycyjne miast są z jednej strony ograniczone przez ich potencjał dochodowy, a z drugiej strony przez wielkość wydatków bieżących.

WYDATKI MAJĄTKOWE WYBRANYCH MIAST WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Badaniem objęto miasta województwa zachodniopomorskiego, w których liczba mieszkańców przekracza 40 tys., czyli Szczecin, Koszalin, Stargard Szczeciński, Świnoujście, Kołobrzeg i Szczecinek. Spośród badanych miast 3 to miasta na prawach powiatu: Szczecin, Koszalin i Świnoujście, pozostałe miasta są gminami miejskimi. W tabeli 3 zamieszczono wydatki ogółem, wydatki majątkowe oraz udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem badanych miast w latach 2004–2009.

Tabela 3. Struktura wydatków badanych miast województwa zachodniopomorskiego w latach 2004–2009 [zł]

Wyszczególnienie	Rok					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Szczecin						
A	814 677 365	896 604 622	994 810 714	1 105 912 019	1 265 950 059	1 396 920 146
B	78 509 004	111 346 330	129 916 543	235520952	302 340 880	350 976 795
C	9,6	12,4	13,0	21,2	23,8	25,1
Koszalin						
A	221 475 651	277 181 081	294 206 649	308 015 070	335 660 674	385 494 481
B	16 501 604	56 000 000	60 483 339	59 892 575	64 715 148	82 452 072
C	7,4	20,2	20,5	19,4	19,2	21,3
Świnoujście						
A	122 510 371	148 797 826	157 741 384	181 476 692	210 154 387	189 238 601
B	14 675 695	33 864 778	34 103 057	49 325 818	69 179 031	44 703 436
C	11,9	22,7	21,6	27,1	32,9	23,6
Stargard Szczeciński						
A	108 528 608	115 217 038	129 258 063	133 338 261	153 026 994	192 024 300
B	13 051 009	8 332 530	17 240 565	29 603 222	39 670 333	64010928
C						
Szczecinek						
A	58 629 703	68 838 431	82 073 987	88 979 551	114 199 320	105 238 367
B	8 628 932	13 675 996	22 221 708	14 926 104	32 087 609	16 577 882
C	14,7	19,8	27,0	16,7	28,0	15,7
Kołobrzeg						
A		100 604 444	122 784 932	138 520 176	141 189 493	173 886 979
B			31 636 002	39 602 286	36 901 952	58 487 324
C			25,7	28,5	26,1	33,6

A – wydatki ogółem, B – wydatki majątkowe, C – udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem [%].
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu.

Z przedstawionych danych wynika, że w Świnoujściu udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w badanym okresie był wyższy niż udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu w Polsce. Również w Stargardzie Szczecińskim i Kołobrzegu w latach 2007–2009 wydatki majątkowe stanowiły większy odsetek wydatków ogółem niż w gminach miejskich i miejsko-wiejskich w kraju.

Badając konkurencyjność miast pod względem wydatków majątkowych, warto przybliżyć te wartości przypadające na jednego mieszkańca. W tabeli 4 zamieszczono wydatki miast ogółem w przeliczeniu na mieszkańca oraz wydatki majątkowe w przeliczeniu na mieszkańca.

Tabela 4. Wydatki ogółem i wydatki majątkowe wybranych miast w województwie zachodniopomorskim na mieszkańca w latach 2004–2009 [zł]

Wyszczególnienie		Rok					
		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Szczecin	liczba mieszkańców	402 648	402 181	401 437	400 199	399 186	398 332
	wydatki ogółem	2023	2229	2478	2763	3171	3506
	wydatki majątkowe	194	276	323	588	757	881
Koszalin	liczba mieszkańców	106 271	105 948	105 644	105 240	105 107	105 038
	wydatki ogółem	2084	2616	2784	2926	3193	3670
	wydatki majątkowe	155	528	572	569	615	784
Świnoujście	liczba mieszkańców	40 912	40 757	40 688	40 744	40 740	40 738
	wydatki ogółem	2994	3650	3876	4 454	5158	4645
	wydatki majątkowe	358	830	838	1210	1 698	1097
Stargard Szczeciński	liczba mieszkańców	70 920	70 607	70 374	70 135	70 042	69 868
	wydatki ogółem	1530	1631	1836	1901	2184	2748
	wydatki majątkowe	184	118	244	422	566	916
Szczecinek	liczba mieszkańców	39 240	39 058	38 817	38 535	38 405	38 350
	wydatki ogółem	1494	1762	2114	2309	2973	2744
	wydatki majątkowe	219	350	572	387	835	432
Kołobrzeg	liczba mieszkańców	44 844	44 694	44 504	44 654	44 686	44 670
	wydatki ogółem		2250	2758	3102	3159	3892
	wydatki majątkowe			710	886	825	1309

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu i danych statystycznych.

Porównując wydatki majątkowe przypadające na mieszkańca w badanych miastach do średnich wydatków majątkowych polskich miast w przeliczeniu na mieszkańca, można zauważyć, że Świnoujście charakteryzowało się znacznie wyższymi wydatkami majątkowymi, szczególnie w latach 2005–2008. W Szczecinie sytuacja przedstawiała się mniej korzystnie, gdyż corocznie o około 200 zł wydatków majątkowych mniej przypada na mieszkańca niż średnio w Polsce. Kołobrzeg jako gmina miejska również wykazuje ponadprzeciętne wydatki majątkowe przypadające na mieszkańca, natomiast w pozostałych miastach wydatki te są zbliżone do średnich.

KONKURENCYJNOŚĆ WYBRANYCH MIAST

Wydatki majątkowe w przeliczeniu na mieszkańca w najbardziej porównywalny sposób odzwierciedlają ich skalę. Do porównania wydatków majątkowych badanych miast zastosowano metodę rangowania, nadając punktację przedziałom wydatków majątkowych w przeliczeniu na mieszkańca. Polega ona na zakwalifikowaniu wartości wydatków majątkowych w przeliczeniu na mieszkańca na skali liczb naturalnych według wartości ich rang – od najniższej do najwyższej. Na tej podstawie sporządzono listę rangową wydatków majątkowych badanych miast w województwie zachodniopomorskim w przeliczeniu na mieszkańca. Listę przedstawiono w tabeli 5.

Tabela 5. Lista rangowa wydatków majątkowych badanych miast w województwie zachodniopomorskim w przeliczeniu na mieszkańca

Wartość wydatków majątkowych w przeliczeniu na mieszkańca	Przypisana liczba punktów
<150	0
150–299	1
300–449	2
450–599	3
600–749	4
750–899	5
900–1049	6
1050–1199	7
1200–1349	8
1350–1500	9
>1500	10

Wartości wydatków majątkowych podzielono na równe przedziały od 0 zł do 1500 zł i powyżej, ponieważ najwyższe wydatki majątkowe w przeliczeniu na mieszkańca wynosiły 1698,06 zł (Świnoujście 2008 rok). Poszczególnym wartościom wydatków majątkowych w przeliczeniu na mieszkańca przypisano punkty. W tabeli 6 zamieszczono punktację miast województwa zachodniopomorskiego pod względem wydatkowania środków majątkowych w przeliczeniu na mieszkańca w latach 2004–2009 (Kołobrzeg w latach 2006–2009).

Tabela 6. Punktacja wybranych miast w województwie zachodniopomorskim w latach 2004–2009 według przyjętej listy rangowej

Miasto	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Szczecin	1	1	2	3	5	5
Koszalin	1	3	3	3	4	5
Świnoujście	2	5	5	8	10	7
Stargard Szczeciński	1	0	1	2	3	6
Szczecinek	1	2	3	2	5	2
Kołobrzeg (od 2006 roku)	brak danych	brak danych	4	5	5	8

Uzyskana punktacja pozwala zauważyć, że najwięcej na inwestycje w przeliczeniu na mieszkańca przeznaczają Świnoujście – w badanym okresie było to 1005,63 zł. Również pozycja Kołobrzegu była wyższa niż pozostałych miast (mimo że brakuje danych dotyczących wydatków majątkowych w sprawozdaniach z wykonania budżetu za lata 2004 i 2005). Z badanych miast najniższą pozycję zajął Stargard Szczeciński, natomiast zaskakująca jest pozycja Szczecina. Wydatki majątkowe przypadające na jednego mieszkańca Szczecina w latach 2004–2009 to średnio 503,75 zł, czyli połowa średnich wydatków majątkowych na mieszkańca Świnoujścia. W Świnoujściu również największy jest wzrost poziomu wydatków majątkowych, co świadczy o tym, że miasto coraz więcej inwestuje. Z przeprowadzonych badań wynika, że wydatki na inwestycje, które są podstawą konkurencyjności regionu, w większości miast kształtują się poniżej średniego poziomu w Polsce. Wydaje się, że miasta województwa zachodniopomorskiego, mimo swojego dobrego położenia, nie wykorzystują dostatecznie możliwości, jakie z tego wynikają. Leżąc blisko Berlina, miasta te mają możliwość przyciągania inwestycji nie tylko krajowych, ale również zagranicznych.

PODSUMOWANIE

Otwarcie polskiej gospodarki na procesy globalizacji wiąże się z walką polskich miast o kapitał krajowy i zagraniczny. Miasta, chcąc poprawić swoją atrakcyjność, powinny inwestować w infrastrukturę społeczną i gospodarczą. Inwestycje sektora publicznego wpływają na rozwój gospodarczy, postęp techniczny, zasobność majątkową danego miasta oraz lokalny rynek pracy i wiele innych. Rozpatrując aspekt konkurencyjności z punktu widzenia finansów, najbardziej konkurencyjne są te miasta, które inwestują dużo. Wśród badanych miast w Świnoujściu wydatki majątkowe stanowiły największy udział wydatków ogółem. Jakość oferty inwestycyjnej oraz zakres i jakość usług publicznych są konkurencyjne w stosunku do innych miast. Inwestując w infrastrukturę, tworzy się nową jakość, która przyciąga inwestorów i pozwala na rozwój lokalnych przedsiębiorstw. Z punktu widzenia władz miasta znaczenie inwestycji dla rozwoju przedsiębiorstw i rozwoju gospodarczego miasta jest bardzo zbliżone, a wpływy do budżetu gminy będą rosły tylko wówczas, gdy będą się rozwijać przedsiębiorstwa i przedsiębiorczość. Jeżeli zatem miasta chcą uczestniczyć w życiu gospodarczym, powinny dążyć do osiągnięcia przewagi konkurencyjnej.

PIŚMIENNICTWO

- Atrakcyjność inwestycyjna polskich regionów: w poszukiwaniu nowych miar.** 2008. Red. H. Godlewska-Majkowska. Warszawa, SGH.
- Atrakcyjność inwestycyjna regionów i podregionów Polski.** 2010. Red. M. Nowicki. Gdańsk, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową.
- Bończak-Kucharczyk E., Herbst K., Chmura K.** 1998. Jak władze lokalne mogą wspierać przedsiębiorczość. Warszawa, Polska Fundacja Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw.
- Klamut M.** 2008. Konkurencyjność gospodarki regionalnej i lokalnej, w: *Gospodarka regionalna i lokalna*. Red. Z. Strzelecki. Warszawa, Wyd. Nauk. PWN, 47–77.
- Kompedium wiedzy o konkurencyjności.** 2009. Red. M. Gorynia, E. Łażniewska. Warszawa, Wyd. Nauk. PWN.

- Marciniuk-Kluska A.** 2008. Finansowanie rozwoju lokalnego, w: Zarządzanie finansami lokalnymi a rozwój obszarów wiejskich. Red. A. Kożuch, W. Zaremba. Kraków, Towarzystwo Naukowe Współczesnego Zarządzania, 130–160.
- Miszczyk A., Miszczyk M., Żuk K.** 2009. Gospodarka samorządu terytorialnego. Warszawa, Wyd. Nauk. PWN.
- Nowak M., Sikora D.** 2005. Konkurencyjność małych i średnich miast regionu łódzkiego, w: Problemy rozwoju małych miast w wymiarze lokalnym i regionalnym. Red. H.K. Marszałek. Warszawa, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN, 51–64.
- Sprawozdanie z wykonania budżetu w 2009 roku**, <http://www.mf.gov.pl/>, dostęp 1.12.2010 r.
- Szromnik A.** 2010. Marketing terytorialny. Miasto i region na rynku. Warszawa, Wolters Kluwer.
- Telka K.** 2006. Infrastruktura komunalna determinantą rozwoju społeczno-gospodarczego gmin, w: Społeczno-gospodarcze aspekty kreowania rozwoju lokalnego. Zesz. Nauk. US 437, Problemy Zarządzania, Finansów i Marketingu 10, 284.
- Ustawa** z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. DzU z dnia 24.09.2009 r., nr 157, poz. 1240.
- Wołowicz T.** 2005. Finansowe instrumenty wspierania przedsiębiorczości przez gminy. Warszawa, Studia Regionalne i Lokalne 1 (19), 76–87.